

ZPRAVODAJ

• VYDÁVÁ MĚSTYS NEDVĚDICE

• ČÍSLO 3

• ROČNÍK 8

• ZÁŘÍ 2014

Foto: Antonín Špaček

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

úvodní slova některých čísel našeho Zpravodaje jsem v minulých letech uváděl konstatováním, že: „...tři měsíce od uzávěrky minulého čísla Zpravodaje utekly jako voda“. Nejinak je tomu i nyní. Tentokrát se vám dostává do rukou současně poslední číslo v tomto volebním období a já musím bohužel rovněž říci, že stejně rychle jako zmíněné tři měsíce utekly poslední čtyři roky, tedy celé volební období. Tak jako před čtyřmi roky mohu, myslím, i tentokrát konstatovat, že pravidelné vydávání Zpravodaje se osvědčilo. Je záležitostí potřebnou, užitečnou a pro mnohé z vás rovněž oblíbenou. Zpravodaj se stal zdrojem informací o dění v Nedvědici, ale na jeho stránkách nalézáme také spoustu informací historického, přírodního, místopisného a kulturního charakteru. Myslím, že je opět třeba poděkovat oběma redaktorům, pánu Jiřímu Šmídovi a Antonínu Špačkovi, za perfektní práci od chvíle, kdy padlo rozhodnutí o obnovení vydávání Zpravodaje. Jen pro zajímavost – toto číslo je v pořadí již 32. Poděkování patří

rovněž všem, kteří jste do jeho obsahové náplně ať už pravidelně nebo jen občas přispívali, a také všem ostatním, kteří se na jeho vydávání jakkoli podíleli.

Konec volebního období je určitě chvílí, kdy je vhodné hodnotit a bilancovat. Stejně jako před čtyřmi roky ponechávám hodnocení toho, co se za uplynulé čtyři roky v Nedvědici událo, co se podařilo, ale i co se nepodařilo, na vás občanech a omezím se pouze na konstatování faktů.

Vzhledem ke skutečnosti, že ve složení volených orgánů městyse nedošlo po volbách v roce 2010 k zásadním změnám v porovnání s volebním obdobím 2006 - 2010, mohlo nově zvolené vedení městyse plynule pokračovat v realizaci rozpracovaných či připravených záměrů a projektů. Nadto bylo třeba průběžně pečlivě sledovat vývoj dotační politiky jednotlivých ministerstev a především operačních programů a ve vazbě na potřeby městyse připravovat projekty nové. Jako příklad, kdy bylo nutné operativně reagovat na nečekaně vyhlášené dotační výzvy a rychle připravit projekty, lze uvést Operační program životního prostředí (OPŽP). Jednalo se o dnes již dokončený projekt, jehož cílem bylo zakoupení vozidla na zamestnání silnic a chodníků. Stejný průběh měl rovněž projekt zaměřený na protipovodňovou ochranu, jehož cílem je mimo jiné kompletní

rekonstrukce veřejného rozhlasu na celém území Nedvědice a Pernštejna. Tento projekt je v současné době ve fázi doplňování podkladů, a tedy před podpisem smlouvy o poskytnutí dotace. Po zkušenostech s realizací projektů, financovaných z OPŽP, nelze očekávat praktickou realizaci dříve, než na jaře roku 2015. Na druhé straně na vyhlášení některých dotačních výzev již několik let marně čekáme. A to i přesto, že jejich otevření je dlouhodobě avizováno. Jako příklad mohu uvést opět OPŽP. Již nejméně tři roky se průběžně objevují informace o vyhlášení výzvy zaměřené na úspory elektřiny na veřejném osvětlení. Projekt máme připravený, výzva je však stále v nedohlednu, a proto jsme začali s postupnou výměnou jednotlivých světel z vlastních prostředků. A podobná je situace u regionálního operačního programu Jihovýchod, kde rovněž marně čekáme na výzvu, z níž bychom byli schopni dokončit rekonstrukci sokolovny.

Které práce a projekty se v období 2010 - 2014 podařilo realizovat?

- výměna oken a dveří a zateplení všech budov ZŠ (2011 - 2012)
- výměna střešní krytiny na budově B ZŠ (2012)
- novostavba kanalizace v lokalitách Krčín, Vejpestek, Žlíbky, K Černvíru a K Pernštejnu (2010 - 2012)
- novostavba vodovodu v lokalitě K Pernštejnu (2012)
- novostavba vodovodu Pernštejn (2014)
- celoplošné opravy místních komunikací na obou stranách Krčína, v uličce naproti rybníku (2012), za MŠ (2013) a tzv. panelovky (2014)
- nový chodník na Krčíně, oprava částí chodníků v Domkách a u penzionu Barborka (2012)
- zvýšení kapacity MŠ přestavbou balkonů a šaten (2010 - 2011)
- nová lávka přes Nedvědičku na Krčíně (2012)
- zahájení celkové rekonstrukce kabelové TV (od roku 2013)
- Po naučných stezkách na hrad Pernštejn I (2010 - 2012) – součástí projektu byla mj. stavba chodníku od zdravotního střediska k Pernštejnu, tři nové mostky přes Nedvědičku a celoplošná oprava spodní části zadní příjezdové místní komunikace na hrad Pernštejn
- Po naučných stezkách na hrad Pernštejn II – Pernštejn – Smrček - Nedvědice - (2013 - 2014)
- Po naučných stezkách na hrad Pernštejn III – Pernštejn – Sejřek – Doubravník - Černvír - Nedvědice - (od roku 2014)
- zakoupení stroje na zametání místních komunikací (2013)
- parkoviště pro návštěvníky hradu Pernštejn (2014 - 2015)
- zalesnění 4 ha lesa na Heršince zničeného větrnou kalamitou 5. 7. 2012 (2013 - 2014)
- Dětské hřiště, víceúčelové hřiště a sociální zázemí ZŠ (2014 -

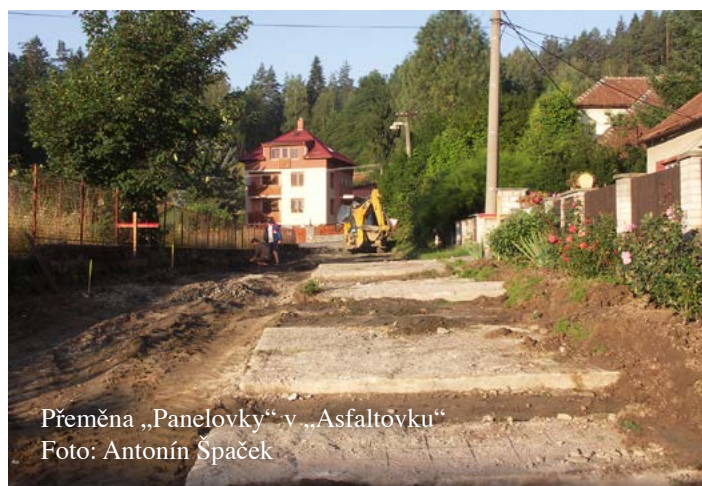
2015) – projekt je ve fázi výběrového řízení

- rekonstrukce systému vytápění v ZŠ – 1. část (2014)
- oprava studánek Císařská, Slovanka, Habrovská a sv. Jiří (2014)
- Protipovodňová opatření městyse Nedvědice (2014 - 2015)

Na realizaci některých výše uvedených projektů a aktivit, jakož i na realizaci projektů a akcí menšího rozsahu či významu, a tedy výše neuvedených, bylo z dotačních prostředků získáno celkem asi 56 mil. Kč převážně z rozpočtu Jihomoravského kraje, rozpočtů některých ministerstev a z operačních programů Jihovýchod a Životního prostředí. Důležitá je v souvislosti s realizací všech projektů skutečnost, že se je i přes stále se zvyšující administrativní náročnost podařilo a stále daří zvládat, a to nejen po stránce stavební a administrativní, ale také po stránce finanční. Není úplnou samozřejmostí, že městys hospodaří každoročně s vyrovnaným rozpočtem, zvládá profinancovat výše popsané projekty a nadto se daří vytvářet finanční rezervu na nepředvídatelné situace a realizaci dalších nových projektů.

Informace o stavu příprav či realizace jednotlivých projektů byly poskytovány průběžně na jednáních rady, zastupitelstva i na stránkách Zpravodaje. Proto nyní jen stručně k některým projektům, které jsou v určité fázi přípravy, či jsou projekčně připravené a hledáme zdroj financování:

- Kanalizace u rybníka, spojená s opravou zdi a schodů tamtéž – projekt připraven
- Kanalizace Ke Křížku – probíhá projektová příprava
- Parkoviště u hřbitova – projekt připraven
- Rozšíření místní komunikace do Klečan za odbočkou do Domků spojené se stavbou chodníku – projekt připraven
- Přestavba části obchodního domu na byty – projekt připraven
- Rozšíření hřbitova – získány do vlastnictví potřebné pozemky, projektové práce zatím nezahájeny
- Zklidnění dopravy na hlavním průtahu Nedvědicí – projekt připraven ve stupni DUR
- Rekonstrukce systému vytápění v ZŠ 2. část – projekt připraven
- Novostavba chodníku z Nedvědice do Černvíra – projekt před dokončením ve stupni DSP

Na tomto místě bych rád informoval ještě o dění a rozhodnutích, která se týkají zimního stadionu a areálu bývalého koupaliště. O tom, že pro nezájem hokejových činovníků byl zimní stadion uzavřen, již byla veřejnost informována. Následnou prohlídkou prostorů byl odbornou firmou zjištěn mj. havarijný stav primárního okruhu mrazící technologie a neudržitelnost stávajícího stavu. Abychom předešli možnému vzniku ekologické havárie, popř. ohrožení zdraví obyvatel, rozhodla rada o urychleném odčerpání a ekologické likvidaci čpavku. Poté byla z chladicího potrubí hrací plochy

vypuštěna solanka a i ta byla předána autorizované společnosti k ekologické likvidaci. Areál stadionu byl zabezpečen a rada ve spolupráci s vytipovanými projektanty hledá řešení, které by umožnilo opětovné dlouhodobé využití areálu ke sportovním aktivitám.

Přeměna „Panelovky“ v „Asfaltovku“
Foto: Antonín Špaček

Bývalé koupaliště je dlouhodobou ostudou Nedvědice a nepěkným přivítáním našich návštěvníků přijíždějících od Štěpánova. Rada se dlouhodobě snažila najít nějaké řešení na jeho revitalizaci. Na výzvu k předkládání záměrů před několika lety reagovalo šest zájemců. Ti však předložili záměry, které ani částečně nesplňovaly naše představy o budoucím využití areálu. Proto rada následně rozhodla o vypracování projektu na vybudování rybníka s cílem požádat na realizaci projektu o dotaci. Naše žádost

však bohužel nebyla úspěšná, a tak areál dále chátral. Na jaře 2014 se nečekaně objevili soukromí podnikatelé, kteří představili záměr na vybudování zařízení pro komerční chov ryb, dvou rybníků k volnému rybaření, restaurace – rybárny, a to vše doplněné mobiliářem pro odpočinek při procházkách a dětskými hracími prvky. Po mnoha složitých jednáních a hledání argumentů pro i proti nakonec zastupitelstvo městyse 18. 8. 2014 schválilo prodej areálu soukromé společnosti Salmofarm za 1,5 mil. Kč. Bude věcí nově zvolených zastupitelů, aby jednání se soukromým investorem dovedli ke zdárnému konci, kterým bude podpis smlouvy a následné vybudování výše popsaného zařízení. Myslím, že po revitalizaci areálu a v souvislosti se stavbou nového parkoviště pro návštěvníky hradu Pernštejna získá Nedvědice dvě dominanty, dvě prospěšná zařízení a také se zbaví dvou nevzhledných míst na vstupu do Nedvědice. Prodej jistě není ideálním řešením. Domnívám se však, že v souvislosti s nutnými investicemi do oprav vlastních nemovitostí v řádech desítek milionů korun, v souvislosti s připravenými či připravovanými novými projekty a také v kontextu s výší ročního rozpočtu není dlouhodobě v možnostech městyse investovat do revitalizace areálu koupaliště a následně jej provozovat.

Úplným závěrem nejen v rámci tohoto čísla Zpravodaje, ale také závěrem končícího čtyřletého volebního období bych rád poděkoval všem jednotlivcům, skupinám, spolkům, organizacím a firmám, kteří se aktivně zapojili do dění v obci a kteří jakkoli pomohli, pomáhají či podporují naši Nedvědici. I díky této podpoře se mnohé z výše uvedeného podařilo realizovat a věřím, že i díky Vaší podpoře se v letech příštích podaří zdárně realizovat mnoho dalších projektů, ale také drobné opravy a vylepšení, které nám zpříjemní či usnadní náš každodenní život. Přeji Vám všem pevné zdraví, dobrou pohodu a mnoho elánu a štěstí do dalšího období.

Ing. Pavel Vejrosta

INFORMACE Z JEDNÁNÍ RADY MĚSTYSE NEDVĚDICE

V období od uzávěrky minulého čísla Zpravodaje se Rada městyse Nedvědice (RMN) sešla 4x (č. 82 - 85) a mimo jiné jednala o následujících záležitostech:

- schválila vypovězení smlouvy o vyvážení bioodpadu se společností SITA ke 31. 12. 2014
- schválila pronájem části pozemku p. č. 141/1 v k. ú. Nedvědice p. Nikodémovi za podmínek dle platného ceníku MN
- schválila ceník MN
- schválila použití znaku MN provozovateli restaurace Pod Pernštejnem na reklamních billboardech za podmínek dle platného ceníku MN
- doporučila ZMN schválit koupi pozemků p. č. 345/1 a 273 v k. ú. Nedvědice
- schválila vyřazení nefunkčního scanneru z účetní evidence
- opakovaně projednávala stav příprav SPP 2014
- opakovaně projednávala možnosti a podmínky prodeje části areálu bývalého koupaliště
- opakovaně projednávala stav KTV a možnosti rekonstrukce
- schválila převod z rezervního fondu ZŠ a MŠ Nedvědice ve výši 30 tis. Kč na zakoupení nového počítače vč. SW
- schválila uveřejnění záměru na prodej pozemků p. č. 105/30 a st. -285 v k. ú. Nedvědice a následně schválila změnu z prodeje na směnu za pozemek o stejné výměře (180 m²)
- projednala a vzala na vědomí zápisy z jednání finančního výboru z 11. 6. a 18. 6. 2014
- schválila rozpočtová opatření č. 7 a 8/2014
- pro potřeby udělení výjimky schválila kapacitu MŠ Nedvědice

na 56 dětí

- projednala a doporučila ZMN schválit smlouvu o partnerství na období 2014-2020 s MAS Zubří země
- schválila uveřejnění záměru na pronájem prostorů ordinace praktického lékaře v budově zdravotního střediska od 1. 1. 2015
- schválila darovací smlouvy a přijetí finančních darů od městyse Doubravník a obce Ujčov
- schválila zrušení VŘ na dodavatele stavebních prací projektu „Dětské hřiště, víceúčelové hřiště a sociální zázemí ZŠ Nedvědice – modernizace a vestavba“, současně schválila vypsání nového VŘ
- schválila pronájem sokolovny sl. M. Řádkové dne 24. 1. 2015 na uspořádání plesu za podmínek dle platného ceníku MN
- zamítla uveřejnění záměru na prodej části pozemku p. č. 29/1 v k. ú. Nedvědice
- schválila uveřejnění záměru na prodej části areálu bývalého koupaliště dle zákresu v katastrální mapě o výměře asi 15 tis. m²
- schválila realizaci projektu „Novostavba vodovodu Pernštejn“ ještě v roce 2014 jako investici SVK Žďársko za vysoutěženou cenu 485.072,- Kč
- schválila výsledek výběru dodavatele prací na rekonstrukci plynových rozvodů a topení v budově B ZŠ Nedvědice. Jako nejvhodnější stanovila nabídku p. Čupra – Jimramov, který nabídl nejnižší cenu (664.597,- Kč vč. DPH)
- průběžně projednávala stav realizace projektu „Parkoviště pro návštěvníky hradu Pernštejn“

Ing. Pavel Vejrosta

INFORMACE Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA

ZMN č. 18 dne 18. 8. 2014:

- vzalo na vědomí zprávu o kontrole plnění usnesení z minulých ZMN
- vzalo na vědomí zprávu z RMN od posledního jednání ZMN
- schválilo bez výhrad prozatímní účetní závěrku městyse Nedvědice sestavenou ke 30. 6. 2014
- schválilo rozpočtová opatření č. 7, 8 a 9/2014
- zrušilo usnesení ze ZMN č. 17/10 – koupi části pozemku p. č. 105/33 o výměře 180 m² a uveřejnění záměru na prodej pozemků p. č. 105/30 a p. č. st.-285 vč. stavby o celkové výměře 180 m² – oba ve vlastnictví MN
- schválilo směnu pozemků p. č. 105/3 a st.-285 včetně stavby v k. ú. Nedvědice o výměře 180 m² za část pozemku p. č. 105/33 v k. ú. Nedvědice o výměře 180 m² se společností ADID s.r.o. Náklady na vypracování geometrického plánu, smlouvy směnné a vklad do KN hradí městys Nedvědice
- schválilo koupi pozemků p. č. 345/1 a 273 v k. ú. Nedvědice

- za cenu 200 tis. Kč. Poplatky za vypracování kupní smlouvy a vklad do KN uhradí kupující
- vzalo na vědomí zprávy z výborů a komisí
- schvaluje poskytnutí finančního příspěvku SVK Žďársko ve výši 485.072,- Kč na úhradu nákladů na stavbu vodovodu na Pernštejně
- schválilo prodej areálu bývalého koupaliště – pozemky p. č. 417/2, 418/2, st.-482, 483 a části pozemků p. č. 417/4, 418/1, 417/1, vše v k. ú. Nedvědice o celkové výměře do 15 tis. m² společnosti Salmofarm s.r.o. za cenu 1,5 mil. Kč. Náklady na vypracování geometrického plánu, kupní smlouvy a vklad do KN hradí kupující
- schválilo přijetí dotace z rozpočtu JMK na realizaci projektu „Dětem naučnou stezkou“ ve výši 49.340,- Kč, současně schvaluje smlouvu o poskytnutí dotace č. 025937/14/OKH

Ing. Pavel Vejrosta

DO DIVADLA PODVACÁTÉ

Hudební scéna Městského divadla Brno
Foto: internetové stránky MD Brno

Zájezdy na divadelní představení se staly již tradicí. Nejen nedvědičtí divadelní příznivci si už zvykli na pravidelné výpravy za kulturou, které jsou pro mnohé z nás příjemným rozptýlením, zdrojem zábavy i poučení.

V roce 2008 vzešel od členů kulturní komise první impulz k uspořádání zájezdu na divadelní představení do Městského divadla Brno. Ihned se našla spousta nadšených zájemců o vstupenky. Volba padla na známou komedii Jak je důležité mít Filipa. Tato klasika sklídila u všech velký úspěch a mohlo se tedy přemýšlet o uspořádání dalšího zájezdu. Během následujících šesti let se vyjelo celkem devatenáctkrát.

Jak se ukázalo, tak komedie jsou vděčné a nikdy nezklamou. Ve výčtu navštívených inscenací jich najdeme spoustu. Jen namátkou to byla představení Sluha dvou pánů, Charleyova teta, Brouk v hlavě, Blbec k večeři, Dokonalá svatba, Jezinky a bezinky nebo Dvojitá rezervace.

Muzikálovou scénu Městského divadla Brno, která byla otevřena v roce 2004, jsme také navštívili několikrát. Bídníci podle románové předlohy Victora Huga byli zcela určitě nejlepší volbou.

Protože skvěle připravených muzikálů má Městské divadlo Brno na svém repertoáru mnoho, nezůstali jsme pouze u jednoho. Jako další jsme například zhlédli muzikály Flashdance, My Fair Lady (ze Zelňáku) nebo pohádkový muzikál Sněhurka a sedm trpaslíků.

Zájezd v únoru 2011 byl pro všechny trochu jiný. Regionální zpravodajství TV Prima zařadilo do svého vysílání reportáž o kulturní činnosti v obcích Jihomoravského kraje. Protože v Městském divadle Brno o nedvědičských zájezdech velmi dobře věděli, doporučili právě naši obec pro natáčení reportáže. Na komedii Škola základ života jsme tedy vyrazili za doprovodu televizní kamery.

Závěrem přijmete pozvání na nová představení Městského divadla Brno na sezónu 2014/2015. Brněnští režiséři připravují muzikály Let snů, aneb kouzelná cesta, Duch, Prodaný smích, Ostrov pokladů a inscenace Mrtvé duše, Princ Hamburský, Těžká Barbora, Bláznivé nůžky a Skleněný pokoj.

V listopadu pojedeme do divadla již podvacáté – na co se můžeme těšit? Tentokrát to bude v sobotu 1. 11. 2014 muzikál Duch (začátek v 19.00).

Martina Čermáková

SLAVNOSTI SICE DEŠTIVÉ, PŘESTO ÚSPĚŠNÉ

Rok se sešel s rokem a Nedvědice a hrad Pernštejn včetně blízkého okolí opět výrazně obživly. První červencový víkend zde proběhl totiž další, v pořadí již 14. ročník tradičních Slavností Pernštejnského panství.

SPP – výstava obrazů Stanislava Bělíka
Foto: Antonín Špaček

Slavnosti byly sice zahájeny s předstihem již 21. 6. 2014 koncertem souboru PATRON v kostele sv. Kunhuty, kde jako host vystoupil operní pěvec Jakub Pustina, ale vlastní program se užil na dva a půl dne. Výjimkami byly vernisáže výstav obrazů Aloise Lukáška 2. 7. v MEZu a Stanislava Bělíka 3. 7. na radnici v Nedvědici. Další výstavy jako je výstava obrazů Přemysla Povondry, fotografií Miloše Neče, oděvních a bytových doplňků Jany Dohnalové, modelová železnice a včelařská výstava již proběhly v obvyklých termínech 4. – 6. 7. 2014. Kromě výstav se v nedvědické škole uskutečnila v sobotu 5. 7. tradiční přednáška, tentokrát kapitoly z výtvarných a kulturních dějin městyse Nedvědice přednesl PhDr. Zdeněk Vácha, ředitel NPÚ ÚOP Brno.

SPP – The Moribundus
Foto: Antonín Špaček

Hrad Pernštejn, nejvýznamnější centrum Slavností, opět nabídl bohatý a kvalitní program, který se tentokrát nesl pod patronací českého krále Jiřího z Kunštátu a Poděbrad, v pátek ještě doplněný účastí českého premiéra Bohuslava Sobotky na vernisáži výstavy v hradní sýpce „Dlouhá cesta za krásou“, která představila umění a kulturu v čase poselstva Jiřího z Kunštátu a Poděbrad.

Program na hradě probíhal prakticky na všech nádvořích. V jeho průběhu mohli návštěvníci po zahajovací ceremonii s praporečnou show zhlédnout jezdeckou a sokolnickou show, vystoupení žongléra Vojty Vrtka a skupiny historického tance Acronia, velkou střelbu v provedení souboru FLAMBERG, dobovou hud-

SPP - nádraží po příjezdu historického vlaku
Foto: Antonín Špaček

bu Weytora, divadelní představení Divadla bez střechy, rytířské kratochvíle jako je umění boje, lovu, sokolnictví, výcviku koní, tance a zpěvu a šermířské souboje. Kromě toho zde proběhly různé soutěže a hry pro děti, historický jarmark, předvádění řemesel a stylové občerstvení na všech hradních nádvořích. K vrcholům dne patřil vždy příjezd krále Jiřího z Poděbrad a především jezdecký rytířský turnaj k jeho počtě. Hlavně v sobotu Pernštejn doslova praskal ve švech a po Kamenici k jeho bráně proudil nepřetržitý zástup návštěvníků, jejich počet se ustálil na konečných téměř čtyřech tisících.

SPP - pohádka Popelka
Foto: Martina Čermáková

Druhým přirozeným centrem Slavností byla opět Nedvědice. Zde byl program zahájen v pátek odpoledne koncerty skupin THE MORIBUNDUS, SCA a INFINITY, zakončila je pak OL-DIES PARTY – diskotéka DJ Luboše Hejtmánka.

SPP – král Jiří z Poděbrad s rytířským doprovodem
Foto: Antonín Špaček

SPP – 1. nádvoří hradu Pernštejn
Foto: Antonín Špaček

SPP – jezdecký rytířský turnaj na Pernštejně
Foto: Antonín Špaček

Hlavní program proběhl především v sobotu. V dopolední části určené hlavně pro dětské publikum vystoupil národopisný soubor Borověnka při ZŠ Štěpánov s folklorními pásmy. Jeho vystoupení se střídalo s tanečním vystoupením dívek ZŠ Nedvědice, vystoupením MŠ Na Paloučku z Doubravníka a pěveckého sboru Labyrint při ZŠ Štěpánov. Dopolední dětský program byl zakončen pohádkou Popelka v provedení pěveckého sboru Petry Cvrkalové – Cvrčci. Poté již následoval příjezd a následné setkání krále Jiřího z Poděbrad s Janem z Pernštejna, při kterém došlo k utvrzení majetkových práv Pernštejnů. Následně jeho královská milost a urozený pan Jan pozvali přítomné k rytířskému klání na hrad Pernštejn.

Souběžně na jiném místě probíhal další vrchol Slavností. Tím místem bylo nedvědické nádraží, kam opět přijel od Brna historický vlak tažený parní lokomotivou. V tu chvíli se na nádraží nacházel dav několika stovek lidí, tvořený jednak cestujícími

z vlaku, jednak těmi, kterým parní lokomotiva učarovala a přišli se s nostalgií jen tak kouknout.

Škoda jen, že se opět opakovala situace z předchozích let. Při drobném zpoždění vlaku se jeho příjezd téměř prolínal s příjezdem krále a rytířů do areálu u rybníka, takže ani při největší snaze se obě akce nedaly naráz stihnout. A také opět to prodíráni rytířů mezi jedoucimi auty...

V odpoledním programu Adam Mišík zaujal především náctileté fanyšky, členové skupiny HENTAI CORPORATION nebyli vzhledem ke složení publika tak vulgární jako obvykle, Olga Lounová předvedla nejen skvělý zpěv, ale i akrobatické kousky, kdy např. zpívala hlavou dolů zavěšena za nohu na konstrukci pódia. Po vystoupení skupiny KRONEK ALBAND následovaly dva vrcholy večera – vynikající koncert skupiny ARGEMA a tradiční ohňostroj nad hladinou rybníka. Přestože na začátku večera pře-

SPP – visící a zpívající Olga Lounová
Foto: Martina Čermáková

SPP – koncert Adama Mišíka
Foto: Martina Čermáková

SPP – Žalman a spol.
Foto: Antonín Špaček

lo, v areálu u rybníka se bavilo minimálně dvanáct set návštěvníků. Naštěstí déšť zanedlouho ustal a obětavá děvčata z radnice zajistila usušení venkovních stolů a lavic, takže obě akce mohly nerušeně proběhnout. A počet návštěvníků se v jejich průběhu ještě zvýšil. Třešinkou na dortu pak byl taneční večer se skupinou EXIT, který sobotní program uzavřel.

SPP – módní přehlídka návrhářky Ireny Šikulové
Foto: Martina Čermáková

Neděle již proběhla v klidnějším duchu. Dopoledne s RÁDIEM PETROV patřilo především dětem, odpoledne pak proběhl koncert Pavlína Jíšové, spojený se křtem nové desky, následovaný koncertem Žalmana a spol. Program potom dovršila „Nespoutaná krása mláď“ – módní přehlídka autorské tvorby oděvní výtvarnice nedvědicke rodačky Ireny Šikulové.

Slavnosti probíhaly opět nejen v Nedvědicí, ale i v blízkém okolí. Jako v letech předešlých i letos byly otevřeny kostely a kaple v Černvíře, Doubravníku, Drahoníně, Chlébském, Olší a Sejřku, ale došlo i na volejbalový a nohejbalový turnaj ve Smrčku, výstavu obrazů Bohdana Kopeckého a jazzový koncert v galerii v Křížovicích a dostaveníčko se starou hudbou v kostele v Černvíře. Samostatný program měl potom Doubravník, kde se nejdříve v sobotu uskutečnil v kostele koncert Tišnovského komorního orchestru, v neděli pak na náměstí proběhlo divadelní představení pohádky Popelka a muzikálu Noc na Karlštejně. O zakončení se postarala se svým koncertem Bystřická kapela. Ke Slavnostem je možné počítat i akce, které proběhly v jiném termínu, např. oslava 50 let fotbalu s celodenním programem 28. 6. v Ujčově či setkání harmonikářů 13. 7. v Drahoníně.

Slavnosti Pernštejnského panství 2014 skončily. To, že se uskutečnily, je zásluha obětavých občanů Nedvědice a okolí, kteří se na jejich organizaci a průběhu podíleli a které nám závidí i daleko větší místa. Jejich přičiněním mají Slavnosti již léta vysokou úroveň a jsou tak nejvýznamnější kulturní akcí v širokém okolí. A za to jim patří obrovský dík. Prosím, vydržte se svým nasazením i nadále, aby i ty následující Slavnosti Pernštejnského panství 2015 byly tak pěkné, jako byly ty letošní.

Antonín Špaček

SPP – Petr Čermák a Irena Šikulová
Foto: Martina Čermáková

HASIČI INFORMUJÍ

Požár lesního porostu u Moraveckých Pavlovic
Foto: Aleš Kaňka

V pátek 4. července 2014 v 21:00 hodin vyjela jednotka sboru dobrovolných hasičů Nedvědice společně s profesionální jednotkou Hasičského záchranného sboru PS Tišnov

k požáru lesního porostu pod obcí Sejřek směrem k Nedvědicí. Požár byl v 21:20 hodin lokalizován a v 22:10 hodin zlikvidován. Tohoto zásahu se zúčastnilo pět členů zásahové jednotky SDH Nedvědice.

V neděli 13. července 2014 v 10:59 hodin vyjela jednotka sboru dobrovolných hasičů Nedvědice společně s profesionální jednotkou Hasičského záchranného sboru PS Bystřice nad Pern-

štejnem, s jednotkami sboru dobrovolných hasičů Dolní Rožínka a Rožná k požáru lesního porostu u obce Moravecké Pavlovice. Požár byl v 11:20 hodin lokalizován a v 13:50 hodin zlikvidován. Tohoto zásahu se zúčastnilo pět členů zásahové jednotky SDH Nedvědice.

Petr Konečný

Požár lesního porostu u Moraveckých Pavlovic
Foto: Aleš Kaňka

VZÁCNÝ HOST V NEDVĚDICKÉ ŠKOLE

Mohl bych napsat úplně stejný úvod, jako jsem napsal v červnu 2012 v článku Sedm desetiletí. Máte-li možnost, najděte si, prosím, v archivu Zpravodaje. Sedm desetiletí platí i tentokrát, jsou však jiné hlavní postavy, tedy jiná jména, jiný příběh. Mého dlouholetého kamaráda Josefa Novosada mohou čtenáři mých textů také trochu znát. Poználo ho i mnoho mých žáků, za nimiž přijel do nedvědické školy, aby je seznámil se svými cestami do Japonska, na Maledivy, na Havajské ostrovy. Právě tento kamarád Pepa mně nabídl, abych s ním jel v květnu 2014 na zájezd do Osvětí a Březinky. Neváhal jsem určitě déle než pár vteřin. Stačil pohled do kalendáře, zda onu sobotu mám volno, a hned jsem odepsal. Pojedeme.

Foto: Petr Vejrosta

Nechci psát o zájezdu, ostatně dojmy jsou prostřednictvím psaného textu jen obtížně sdělitelné. Chci napsat o žácích, kteří byli v té době měsíc před ukončením docházky do základní školy. Ti, které potkáváte, ti, ke kterým máme občas kritické připomínky. Když se mě zeptali, jak bylo na zájezdu, rozpovídal jsem se. Během dvou minut jsem viděl, že pozornost je rozhodně větší, než když jsem jim jindy vyprávěl o lomených výrazech, mocnících nebo goniometrických funkcích. A tak jsem povídal. Občas (dobrý) dotaz, byl jsem velmi potěšen skutečným zájmem patnáctiletých. Jako jeden z nejsilnějších zážitků z návštěvy koncentračního tábora jsem popsal situaci, kdy paní průvodkyně říkala, že při selekci na nástupišti v koncentračním táboře rozhodovalo leccos, často neuvěřitelné náhody a maličkosti. Rozhodnutí o okamžité smrti a na druhé straně o naději na život. Náhodně třináctileté dívce kdosi pošeptal, ať řekne, že je jí šestnáct, a ona to udělala. Tím se zachránila, protože ve vteřině, v níž doktor Mengele rozhodoval, nezkoumal nic dalšího. Šla na stranu určenou žít, či spíše pracovat. A můj kamarád Josef řekl paní průvodkyni: „Promiňte, já to děvče znám, má 83 roků, žije v Brně, jmenuje se Erika Bezdíčková.“ Mladá průvodkyně byla překvapená a potěšená současně. A ti, kdo mně ve třídě naslouchali, tedy ono pondělí devátáci, hleděli na mě, jako bych pověděl něco z jiného světa. Reakce některých byla spontánní: „A mohli bychom tu paní vidět? Mohli bychom za ní jet, setkat se s ní?“

Ne, nechci psát dlouhý článek, budu tedy teď už stručný. Domluvili jsme se s paní Bezdíčkovou na besedu u nás v nedvědické škole. Termín 25. červen 2014 byl už prázdninový. U nás máme letos prázdniny o týden dříve, ovšem paní Bezdíčková dříve přijet nemohla. A tak jsme se sešli vlastně už o prázdninách.

Třiatřicet přítomných posluchačů čekalo na příchod paní Bezdíčkové. Kromě většiny žáků z deváté třídy přišli s několika učiteli i další zaměstnanci školy, několik hostů. Dvě hodiny společně prožité při poutavém vyprávění ženy, která i ve vyšším věku oplývá energií. Tolik optimismu z ní dýchalo, jistě, člověk, který v dětství prožil takové utrpení, musí být onou skutečností poznamenán, ale elán, s jakým Erika Bezdíčková povíдалa, byl obdivuhodný. Vzpomínky na prožitky v koncentračních táborech v Březince a v Ravensbrücku, na pochod smrti doplnila i stručným výčtem etap dalšího života. Vzpomínala na práci v Československém rozhlasu, na pracovní setkávání s Otou Pavlem, Arnoštem Lustigem, Otou Krausem, Ludvíkem Aškenázem, Zdeňkem Mahlerem, Zdeňkem Jirotkou a dalšími osobnostmi. Na závěr si účastníci besedy mohli zakoupit knížku paní Bezdíčkové *Moje dlouhé mlčení*. Knih, v nichž autoři vzpomínají na prožitky v koncentračních táborech za druhé světové války, je celá řada. Mají mnoho společného, ovšem každý, kdo vypráví, přináší i jiné vzpomínky, jiné poznatky. Rád i na tomto místě uvádím, že mě potěšilo (a překvapilo), že mnozí dnešní náctiletí o tuto literaturu mají zájem, že tyto knížky se zájmem čtou.

Poděkovali jsme Erice Bezdíčkové i dvěma lidem, kteří ji na besedu doprovodili: Jitce Králové z brněnské pobočky Židovského muzea v Praze, která ji na besedách doprovází, a Josefu Novosadovi, který byl sice zdánlivě v pozadí události, ale on byl přece spolu s žáky deváté třídy činitelem velmi důležitým.

Na závěr se asi nejvíce se hodí myšlenka z onoho článku z roku 2012: Kdo nezná historii, nemůže získat správný pohled ani na události, které prožíváme v současnosti.

Petr Vejrosta

Foto: Petr Vejrosta

CENÍK INZERCE

Ve Zpravodaji je možné inzerovat za následujících podmínek:

Plošná inzerce, formát:

A4	3.200,- Kč	1/2 A4	1.600,- Kč
1/4 A4	800,- Kč	1/8 A4	400,- Kč
1/16 A4	200,- Kč		

Řádková inzerce:

1. řádek (50 znaků) 60,- Kč, další řádky 1,- Kč/1 znak
Všechny uvedené ceny jsou včetně DPH (21 %).

Prvorozený syn Viléma z Pernštejna dostal po svém dědečkovi jméno Jan. Narodil se stejně jako jeho sourozenci Vojtěch a Bohunka na zámku v Moravském Krumlově, ale své dětství prožil na zámku v Pardubicích, který po celý život považoval za svůj domov. Jinošská léta prožil Jan ve slezské Vratislavi, v jednom z významných kulturních center na sever od Alp, kde získal vyšší vzdělání. Díky vlivu svého otce již ve svých 19 letech zastával úřad nejvyššího komorníka zemského soudu v Brně a zanedlouho i nejvyššího moravského hejtmana. O rok později (1507) jej otec oženil s Annou z Postupic, která přinesla věnem východočeské panství Lanšperk. Se svou rodinou žil trvale nejprve na zámku v Tovačově, který přestavěl a opevnil. Po Vilémově smrti v roce 1521 převzal moravskou část rodového dědictví a začal se titulovat „na Helfštejně“, ačkoli jeho hlavním sídlem se postupně stal výstavný Prostějov.

V roce 1526 v tragické bitvě s Turky u Moháče zahynul mladý král Ludvík Jagellonský. Moravské vojsko nedorazilo včas a asi by výsledek bitvy nijak podstatně neovlivnilo, ale pana Jana pronásledovaly výčitky až do jeho smrti a pocit zodpovědnosti, vyvolávaný neustálou hrozbou tureckého nebezpečí, už navždy ovlivňoval jeho jednání. Novým králem se stal Ferdinand I. Habsburský a změna na českém trůnu významně ovlivnila další osudy Pernštejnů. Jan se brzy s novým králem dostal do vážného konfliktu v otázce vymezení kompetencí moravského zemského hejtmana a centralizačním snahám panovníka úřad ubránit. Ferdinandova nedůvěra a podezírání provázely pak Jana až do smrti. Přesto jej jakožto největšího pozemkového magnáta v českých zemích a stálého věřitele královské pokladny musel král respektovat a k zásadnímu střetu mezi nimi nikdy nedošlo. Postupně se Jan z Pernštejna dostal do čela stavovské opozice sdružující novoutrakvistickou šlechtu, hlásící se k reformaci luterského typu, a Pardubice se staly centrem neoficiálních schůzek. Janovi je rovněž připisováno autorství kritického latinského spisu z roku 1539, adresovaného Ferdinandovi, v němž poukazuje na panovnickovy chyby ve vládě.

Pernštejnova politická aktivita vyvrcholila a zároveň skončila roku 1543 při neúspěšném pokusu o sjednocení českých nekatolíků v samostatnou zemskou církev. V církevní reformě viděl cestu ke sjednocení sil k obraně země před možnou rekatolizační politikou panovnického dvora, ale zejména před sílícím tureckým nebezpečím. Přes věroučné i politické rozpory tří táborů českých nekatolíků (starokališníků, novoutrakvistů a jednoty bratrské) se v dubnu 1543 podařilo na pražském sjezdu protestantského du-

Martino Rota: Portrét Jana Bohatého z Pernštejna, 1552
(Národní muzeum ve Varšavě)
Foto: wikimedia.org

chovenstva vypracovat společné programové prohlášení, a to zejména díky energickému zásahu Jana z Pernštejna. Ferdinand zvolil vyčkávací taktiku a nakonec reformu odmítl. Závěrečná fáze jednání s králem vyzněla, ač neprávem, v neprospěch pana Jana a poškodila jeho váhu jakožto politické osobnosti v očích veřejnosti. Pro Pernštejna bylo odmítnutí náboženské reformy i osobní porážkou, protože předpokládal, že jeho vliv na krále postačí k prosazení myšlenky, kterou sám považoval za správnou. V roce 1543 na něj také dolehly vážné finanční problémy, které musel bezodkladně řešit, a zhoršil se jeho zdravotní stav. Odtud snad pramení i kořeny jeho rozporuplného postoje v českém stavovském odboji o čtyři roky později.

Posledních pět let Janova života probíhalo ve snaze zachovat vnější loajalitu panovnickému dvoru a tento postoj

výrazně ovlivnil i průběh stavovského odboje v Čechách roku 1547. Někdejší opoziční předák se oproti očekávání nepostavil do čela vzbouřenců a až do poslední chvíle váhal, zda se ke stavovskému odboji připojí. Svou pečeť pod programové prohlášení nazvané „Přátelské snešení stavův českých“, které bylo „zrcadlem pravým všech těžkostí, které na zem přišly“ za vlády Ferdinanda, přivěsil mezi posledními. Po porážce protestantských vojsk a rozpadu aktivního stavovského odboje sehrál stárnoucí Jan svou poslední roli při zprostředkování kompromisního řešení mezi Ferdinandem a stavy. Skutečné represe se dotkly královských měst a jednoty bratrské, která byla z Čech vypovězena, většina šlechtické obce, pokud veřejně projevila loajalitu panovníkovi, vyšla z odboje beztréstně.

Změna panovníka v roce 1526 měla podstatný vliv na vývoj pozemkového majetku Jana z Pernštejna. Aktivnější zapojení českých zemí do financování obrany proti Turkům stála Pernštejna ohromné peníze. Jako největší magnát v zemi musel vypravit největší vojsko zemské hotovosti (čím více panství, tím více vojáků) a platil nejvyšší berně. Daleko větší finanční hrozbou však byly finanční požadavky samotného krále, který mu dlužil dosti značné sumy. Ferdinand totiž změnil dosavadní formu úvěrování panovnického rozpočtu, ze které dosud Pernštejnové těžili. Narozdíl od Jagellonců, kteří své dluhy vyrovnávali zastavováním stále nových panství, postupoval Ferdinand opačně. Dlužné částky připisoval k již dříve zastaveným zbožím, a tak, na úkor Pernštejna, pouze vyrovnával zástavní sumu oněch statků s jejich reálnou tržní cenou. Peníze, které Jan panovníkovi půjčil nebo je v jeho zájmu vynaložil (a které často sám za nevýhodných podmínek musel získat úvěrem), přestaly být výhodnou investicí.

Disproporce v příjmech a zvyšujících se výdajích

pernštejnské pokladny se začaly projevovat na konci dvacátých let, problémy však na několik let oddálilo ohromné dědictví po bratru Vojtěchovi v roce 1534. V souhrnném pohledu až do konce třicátých let objem pozemkového majetku Jana z Pernštejna narůstal (panství Hrušovany, Velké Meziříčí, Osová, Rožnov, Valašské Meziříčí, Vsetín, Paskov). V roce 1537 přistoupil Jan k největší finanční transakci svého života. Přijal od Ferdinanda za velkou finanční částku 113 tisíc rýnských zlatých do zástavy na dobu šesti let Hrabství kladské. Kromě vnějšího efektu, projevujícího se i v možnosti razit vlastní mince, smlouva obsahovala klausuli vylučující další zvyšování zástavních smluv na Pernštejnových panstvích. Peněžní výdaje, spojené s držbou Kladska znamenaly však pro pernštejnskou finanční komoru neúnosné zatížení, Jan si musel hodně peněz vypůjčit, a to po malých částkách a na vysoký úrok. Finanční okolnosti celé transakce i následná snaha rychle se hrabství zbavit tak ukazují spíše na tlak panovníka než na aktivitu pana Jana při získání této zástavy.

Úvěrová krize Jana z Pernštejna propukla v průběhu roku 1543, a to díky souběhu několika na sobě nezávislých skutečností. Nekonal se očekávaná výplata kladského hrabství, která měla pernštejnské pokladně výrazně odlehčit, neboť král Ferdinand prodloužil zástavu o další tři roky. Neúspěšně skončil i soudní spor Janova zetě Václava Těšínského, od kterého Jan očekával splátku ve výši 30 tisíc zlatých. Téhož roku zemský sněm schválil radikální snížení úrokové míry z 10 na 6 % s hrozbou vysokých sankcí při půjčkách na vyšší úrok. Tím se narušil systém cyklického splácení starších pasiv novými půjčkami. Málokdo byl nyní ochoten půjčovat peníze za výrazně horších podmínek a věřitelé své půjčky vypovídali. Jan z Pernštejna začal jednat o prodeji některých svých panství, aby se vyhnul větším ztrátám, způsobeným neplacením úroků a vypovězených půjček. Snažil se prodat i část panství v Čechách, čímž se dostal do vleklého a nepříjemného soudního sporu se svými neteřemi.

Po rušných událostech roku 1543 při neúspěšném pokusu o náboženskou reformu se Jan z Pernštejna začal více věnovat svým majetkovým problémům než veřejnému dění. Problematickou situaci se pokusil řešit dvěma cestami. První byly prodeje či zástavy pozemkového majetku (panství Lanškroun, Rýzmburk, Náchod, Landšperk aj.). Tyto rychlé prodeje mu vynesly značnou částku, přesto však jednal o prodeji dalších panství (Nové Město nad Metují, panství na severovýchodní Moravě), nakonec musel také přikročit k rozprodeji jádra domény v Pobečví (Hranice, část panství Helfštejn aj.). Druhou cestou byl výhodný sňatek, v pořadí již třetí.

První manželství s Annou z Postupic trvalo devatenáct let a nepřineslo Janovi syna, pouze čtyři dcery (Markétu, provdanou za Jindřicha, knížete Minsterberského; Johanu, provdanou za Jana

ml. ze Žerotína; Kateřinu, provdanou za Jindřicha ze Švamberka a Marii, provdanou za Václava, knížete Těšínského).

Když poprvé ovdověl, bylo mu už čtyřicet a stále neměl dědice ohromného majetku, kterým vládl. Nyní si však mohl svou nevěstu vybrat sám a dlouho neváhal. Svatba s mladičkou Hedvikou, dcerou Jaroslava ze Šelmberka, nejvyššího komorníka Království českého, se konala v roce 1528.

Manželství Jana s Hedvikou bylo krátké, ale velmi plodné a snad i šťastné. Trvalo jen osm let, ale během nich se dočkal svých toužebně očekávaných synů. Prvního pokřtili po dědečkovi z matčiny strany Jaroslav (*1528), druhého po prostějovském prastrýci Vratislav (*1530) a třetího po pardubickém strýci Vojtěch (*1532). Nedlouho po čtvrtém dítěti, kterým byla dcera Kateřina (*1534), však Hedvika zemřela (1535). Podruhé ovdovělý Jan její ztrátu těžce nesl. Rozhodl se, že tělo milované manželky nenechá na pospas červům, ale že budou pohřbeni až společně bok po boku do jednoho hrobu. Do té doby bude její tělo umístěno do kostela v Černvíru a „... v tom kostelíčku v Černvíře na řetězi visela a na větším díle byla již zpráchnivělá...“, jak při Janově pohřbu uváděli pernštejnští úředníci. Pravděpodobně bylo tělo jednoduchým způsobem balzamováno a uloženo do částečně průhledné truhly, zavěšené v prostoru kostela. Na svého manžela čekala paní Hedvika v černvírském kostelíku třináct let.

Zatím pan Jan, tehdy již sedmádesátiletý, uzavřel roku 1544 třetí sňatek s uherskou vdovou Magdalenou Thurzovou z Ormosdu. Lákala jej možnost získání ohromného thurzovského dědictví na území dnešního Slovenska. Manželé se příliš často nevidali a každý žil na svém vlastním sídle v jiné zemi.

Jan Bohatý z Pernštejna zemřel ve věku dvaadesáti let, tedy daleko dříve než jeho otec a děd. Dlouhá léta

trpěl různými nemocemi, trápila jej zejména dna, pro kterou často neudržel pero v ruce a pokud se bolesti objevily v nohách, musel být často na různá jednání přinesen na nosítkách. Smrt jej zastihla na zámku v Hrušovanech počátkem září 1548. Na smrtelné posteli promlouval o samotě se svými syny, ke kterým mimo jiné promnesl pro nás zajímavá slova, týkající se starého rodového sídla: „...A poněvadž nám pán Bůh, že sme tak velikého panství došli, dopustiti a pomoci ráčil, Pernštejna nikdy, aby prodán byl, nedopouštějte, nýbrž ať se na Pernštejně vždycky staví. Nebude-li se jmiti co na něm stavěti, nechť se něco boří a zase staví...“ Janovo tělo zůstalo na Hrušovanech po čtyři dny. Čekala je dlouhá cesta přes celou jižní Moravu. V Židlochovicích bylo tělo zemřelého připraveno k uložení do hrobky a převlečeno do pohřebních šatů. Při průjezdu Brnem vyzváněly zvony na všech kostelích a městská rada i zástupci cechů provázeli zemřelého přes celé město. Když pohřební vůz zastavil před Doubravníkem, kde byl již z větší části dokončen pohřební kostel Povýšení sv. Kříže, byla Janova

Kladský tolar

Náhrobek Jana Bohatého v kostele v Doubravníku.
Foto: Antonín Špaček

rakev na márách s pohřebním průvodem nesena na náměstí, kde se k ní připojila rakev s milovanou chotí Hedvikou a společně byli pochováni do hrobky v novém kostele. A, jak se píše v záznamu z poloviny 16. století, „... vidouc to lidé, všickni plakali, ano kamenné srdce, vidouc takový zármutek, musilo by plakati...“

Zájem pana Jana o hrad Pernštejn dosvědčuje rozsáhlá stavební činnost, ke které za jeho života na hradě došlo. Přistavěl nový, již renesanční palác, který připojil k jádru a obytné věži na jihovýchodě. Na úrovni terénu je pouze klenutý průjezd Černé brány, v dalším podlaží velký sál se třemi poli renesanční klenby, který sloužil jako zbrojnice a v 19. století byl přebudován na knihovnu. Třetí podlaží v úrovni 1. patra hradu je vyplněno pěti reprezentačními komnatami, z nich největší je dnešní obrazárna, které sloužily jako nový obytný apartmán pána hradu. V této době byl zaklenut Příjímací sál a na místě starých komnat pána hradu vybudován a zaklenut druhý velký reprezentativní sál, sál Rytířský. Jan byl posledním z Pernštejnů, který do stavby hradu významněji zasáhl.

VOJTĚCH Z PERNŠTEJNA

(4. DUBNA 1490 – 17. BŘEZNA 1534)

Vojtěch je nejmladší ze tří známých dětí Viléma z Pernštejna a Johanky z Liblic. Až do smrti svého otce stál „mladý pan hofmistr“ v jeho stínu a o jeho aktivitách mnoho nevíme. Se svou manželkou Markétou z Postupic žil na vyžehněném zámku v Lanškrouně a později na Hluboké se svou druhou ženou Johankou s Vartmberka. V roce 1521 přejal svůj díl dědictví (pernštejnská panství v Čechách) a přesídlil i s rodinou na pardubickou rezidenci, kterou významným způsobem přestavěl. V letech 1514 - 23 zastával prestižní a výnosný úřad nejvyššího hofmistra Království

Vrchní deska náhrobku Vojtěcha z Pernštejna (+1534),
kostel sv. Bartoloměje v Pardubicích
Foto: Vilém Maryška 2003

Detail rozsáhlé básnické skladby, známé pod názvem „Ludvíka z Pernštejna naučení rodičům“. Malý Ludvík, zřejmě syn Vojtěchův, vymalovaný na první straně rukopisu zavinitý v plenkách, symbolicky dává svým rodičům ponaučení, jak má být vychováván – od kojeneckého věku přes vzdělání a jazykovou přípravu až po rady, týkající se intimity rodinného a sexuálního života, neopomíjíje ani zkušenosti ze správy panství a vedení úřední agendy. Skladba vznikla z popudu pana Viléma, který chtěl touto formou zaznamenat své zkušenosti a předat je svým synům i budoucím generacím. Svému prvnímu vnukovi plánoval hvězdnou kariéru, jeho osud se však naplnil příliš brzy, než aby mohl vstoupit do českých dějin.

Foto: VČM Pardubice

českého. Po smrti krále Ludvíka v roce 1526 se o něm teoreticky hovořilo jako o jednom z možných domácích kandidátů na český trůn. V Čechách patřil mezi nejbohatší magnáty, o čemž svědčí i údaje z berního rejstříku z roku 1529, kdy byl majetek samotného Vojtěcha z Pernštejna v Čechách odhadnut na čtvrt milionu kop českých grošů, což činilo trojnásobek společného jmění jihočeských Rožmberků. Od roku 1527 začal vytvářet nové jádro rodových statků na severu východních Čech s centrem v Novém Městě nad Metují a Náchodě. Nové Město, které později sloužilo jako vdovské sídlo paní Johance, významným způsobem přestavěl v renesančním stylu. Zemřel bez mužských potomků, dospělosti se dožily pouze dvě dcery. Jeho náhlá smrt a urychlený pohřeb dodnes budí pozornost. Je dávana do souvislosti s prokletím, které na něj uvalila sadistická vražedkyně Kateřina Bechyňová z Lažan, když ji v lednu 1534 pan Vojtěch jako předseda komorního soudu odsoudil k trestu umolení hladem ve věži Pražského hradu Mihulce. Vojtěch náhle ochuravěl a zemřel dva dny po její smrti. Podle rodového ujednání připadly jeho statky jeho staršímu bratru Janovi z Pernštejna.

Z knih: Petr Vorel: *Páni z Pernštejna – Vzestup a pád rodu zubří hlavy v dějinách Čech a Moravy*, vydané nakladatelstvím Rybka Publishers v Praze roku 2012; Vladimír Hrubý: *Pozdní gotika a raná renesance v Pardubicích v letech 1491 - 1548*, vydalo nakladatelství Helios v roce 2003; vybrala a upravila Eva Škrabalová

Odkládejte vysloužilé elektrospotřebiče na místa zpětného odběru!

- Můžete je odevzdat **prodejci** při koupi nového spotřebiče
- Odevzdejte je na **sběrný dvůr**
- Využijte **mobilních sběrných míst** – informujte se na obecních úřadech
- Další možnosti pro odevzdání naleznete na www.elektrowin.cz

Víte, že díky recyklaci elektroodpadu se do přírody nedostává velké množství nebezpečných látek, zejména freonů?
Víte, že spotřebiče nejčastěji obsahují kovy, plasty a jiné materiály (sklo či beton), které se díky recyklaci dají znovu využít?

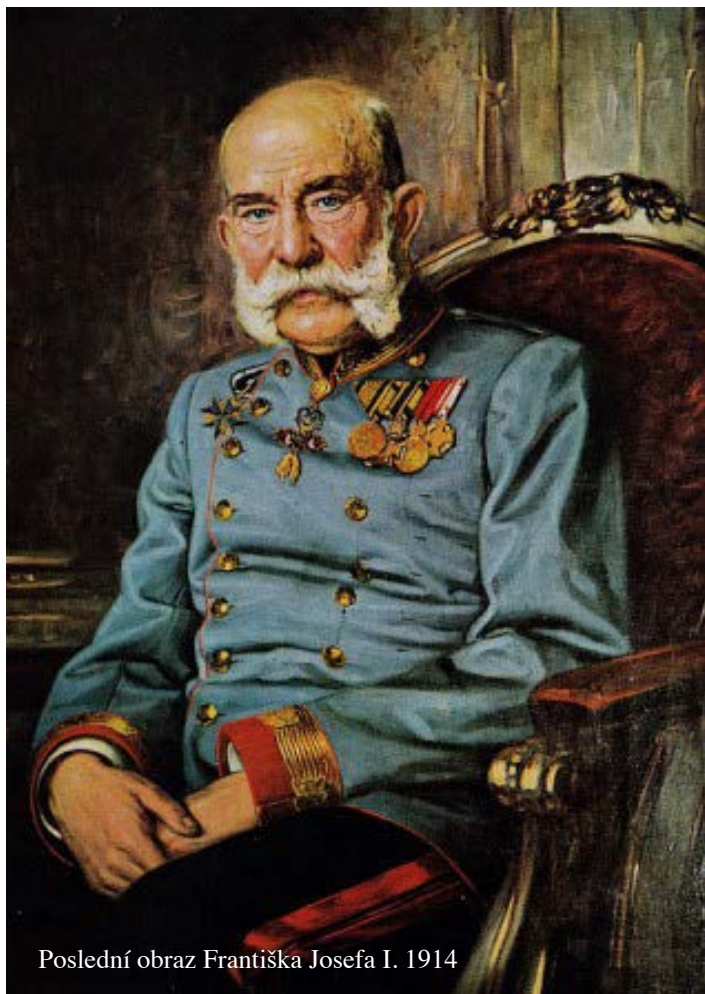
www.elektrowin.cz

I. SVĚTOVÁ VÁLKA A NEDVĚDICE

Atentát na Ferdinanda d'Este v Sarajevu
1914 v dobovém tisku

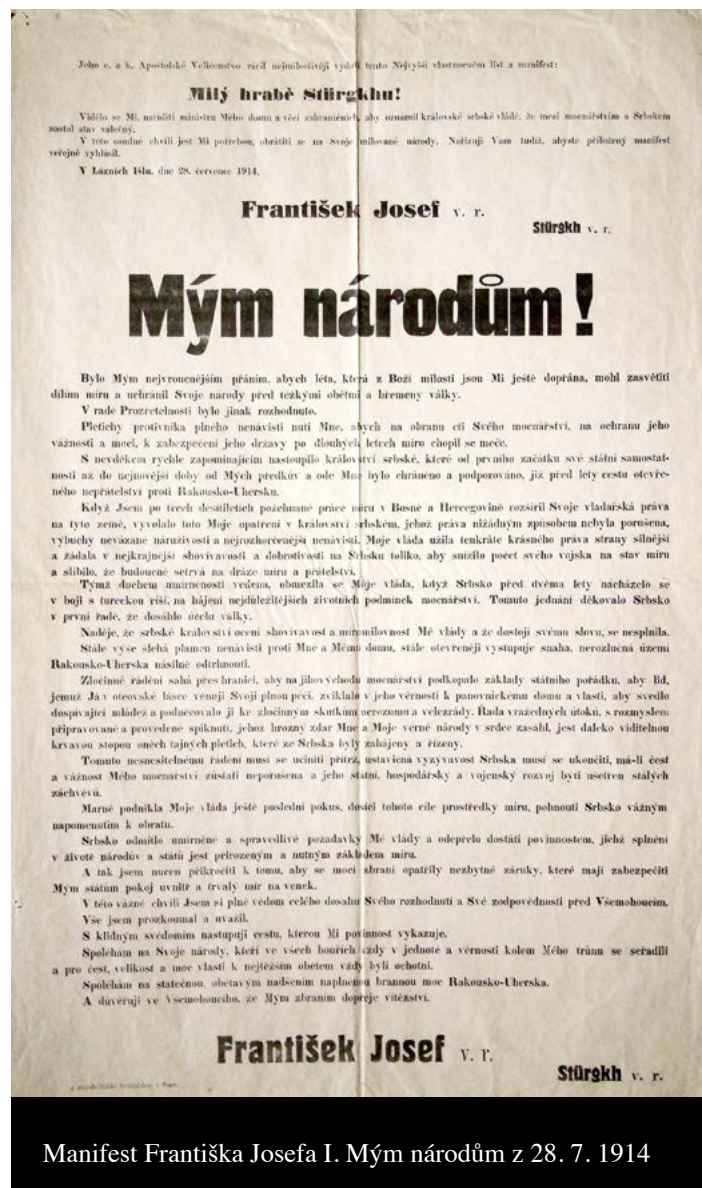
V pondělí 28. července 2014 v 18 hodin se rozezněly po celé naší vlasti kostelní zvony. I zvon našeho kostela sv. Kunhuty připomínal 100. výročí začátku I. světové války a její následné oběti. Tato světová válka přinesla dosud nevídané pozemní boje

Poslední obraz Františka Josefa I. 1914

s kolosy děl a hmoždířů o ohromné velikosti a účincích, použití bubnové palby, útoky přes mnohonásobné ostnaté drátové nástrahy, obrněné automobily s kulomety, na moři napadání a ničení lodí minami a ponorkami, zavedení válečných letadel a uplatnění mnoha dalších zbraní. Co však začátku války předbýhalo?

28. června 1914 byl v Sarajevu, hlavním městě Bosny a Hercegoviny, spáchán atentát na Františka Ferdinanda d'Este, arcivévodu a následníka rakousko-uherského trůnu. Během vojenské přehlídky tam byli arcivévod František Ferdinand a jeho choť Žofie Chotková po předchozím nezdařeném bombovém útoku na kolonu vozů na jiném místě zastřeleni srbským separatistou Gavrilo Principem. Atentát v Sarajevu byl pro Rakousko-Uhersko záminkou k vyhlášení války Srbsku a je považován za jednu z příčin první světové války.

Manifest Františka Josefa I. Mým národům z 28. 7. 1914

Jak uvádí v kronice našeho městečka kronikář Jan Rosí, byly předzvěsti války po sarajevském atentátu hrozivé v každém čísle novin i ústních zpráv. Horečné diplomatické jednání současně svědčilo o úsilí rozumných politiků katastrofě zabránit, a tak i v Nedvědici občané doufali, že k válce nedojde. Ale osudné dny koncem července 1914 všechny naděje zhatily. 28. července byly

na veřejných místech vylepeny veliké plakáty vyhláshující válku a mobilizaci vojáků v záloze až do 38 let věku. „Všechno se sbíhá a tlačí k obecní tabuli a čtou a čtou, ale jakoby řeč ztratili. Jen vyděšené oči prozrazují, co se v lidech děje. Jakoby strašlivá zkáza na všechny se přihnala. Nikdo z pamětníků nezapomenul na tu hrůznou scénu, když po vyhlášení války přijel od hejtmansví v Tišnově v pátek 31. července 1914 před půlnocí zvěrolékař Zbirovský a dal hned bubnovat a při plápolu pochodně četl vyděšenému shromáždění císařskou vyhlášku o nastoupení vojenské služby do 48 hodin. V neděli ráno už se rukovalo. Na nádraží v Nedvědici bylo mnoho lidí, všude pláč, objímání a loučení, že se nikdo neubrání slzám. Situace byla zoufalá, nikdo si nevěděl rady ani pomoci. Jako na smrt odsouzení odjíždějící volali z rozjetých vozů na ty, co zatím zůstali doma: Pomstěte nás! Ale nikdo ještě nevěděl kdy, kde a jak.“

Krutá to byla situace, kdy čeští vojáci byli hnáni do boje proti těm, s nimiž je sbližovala slovan-ská příbuznost a politické sympatie a měli pomáhat odvčným svým utiskovatelům - Rakušanům, Němcům a Maďarům. Rázem vzrostla zpupnost Němců a Rakušanů vůči všemu českému. I v Nedvědici se osmělili Němci bydlící zde na letním bytě, hlavně brněnští židé a s nimi i někteří čeští odrodilci, provokovat české občany. Večer vykřikovali z oken restaurace Panského domu urážlivé poznámky a posměšně napodobovali píseň Kde domov můj. Tu někteří odvážlivější nesnesli potupné chování a ve tmě rozbili kamením okna hostince, až z toho bylo vyšetřování u vojenského soudu. Ale nikdo nikoho neprozradil ani neudal. Vyskytli se sice mezi zdejšími občany, i když ne domácími, i lidé podlí a zlí. Ředitel textilní továrny udal podřízeného úředníka, pokrokového náčelníka Sokola Bohumila Vějpustka jako politicky nespolehlivého. Zněmčilý revírník hraběte Mittrowského podal udání na adjunkta Doležala, jenž na dovolené z vojny pronesl nějaké posměšné vtipy o vojně a o císaři. A že jich v Nedvědici kolovalo hodně. Ale řízení u vojenského soudu po příznivých výpovědích svědků skončilo osvobozením obviněných. Podobně

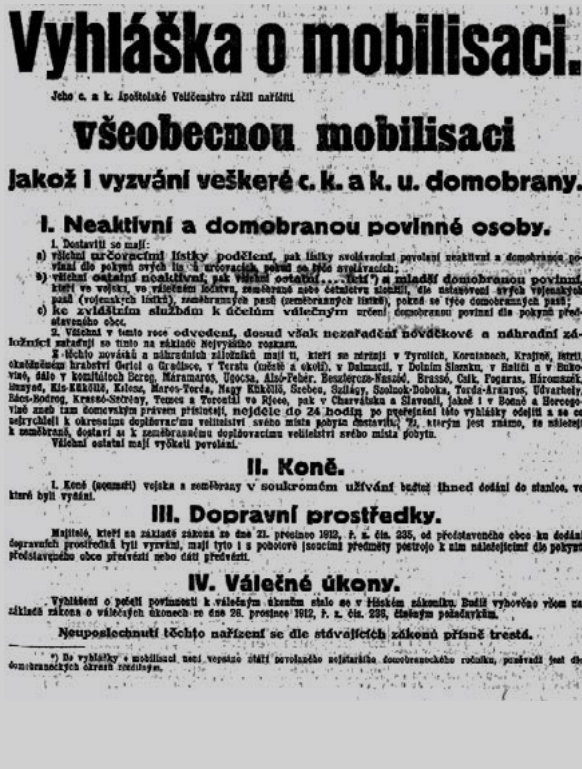
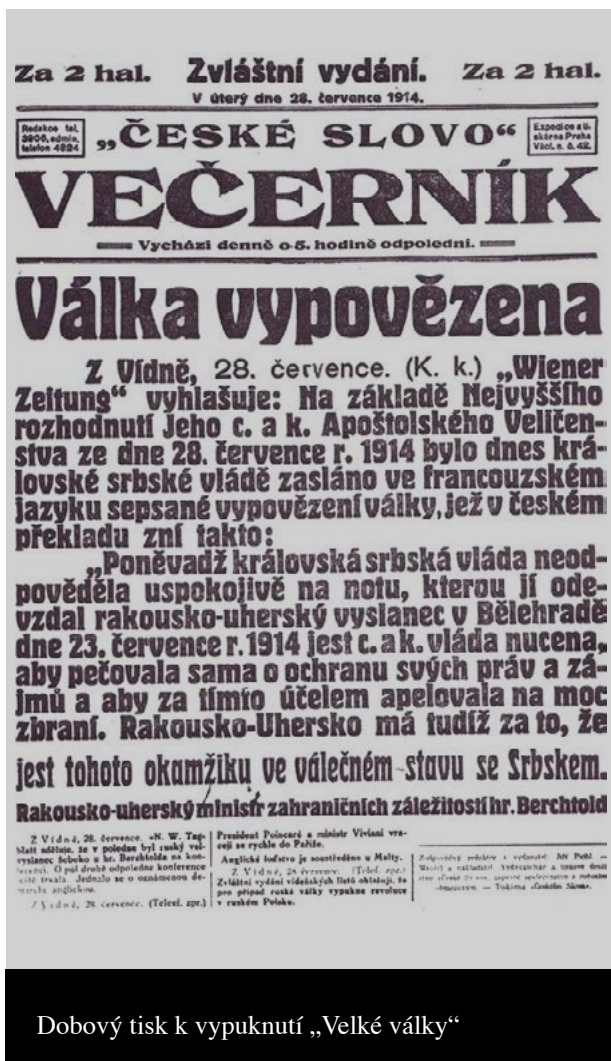
byl uznán bez viny strážmistrem četnictva udaný Antonín Kučera, jenž odklidil při oslavě rakouského úspěšného útoku vyvěšené Rakousko-Uherské prapory, když mu zdejší chasa pohrozila vytlučením oken. Tak vyšli zdejší udavači s nepořízenou.

Před poštou, která tehdy byla v domě č. 43, dnes Cídlův dům, byly od srpna 1914 každý den dychtivě očekávány a prohlíženy došlé noviny, i když velmi cenzurované, které nejprve zvěstovaly, jak požár války zachvacuje stát za státem, zprávy o prvních srážkách a hlášení o „vítězném postupu našich nadšených vojsk“. Zakrátko pak začaly poštou přicházet na obecní úřady „seznamy ztrát“, v nichž se chmurně opakovalo: voják N.N. (číslo pluku) - padl, voják N.N. (číslo pluku) - těžce zraněn, další padl, další padl...

Kronikář Josef Skoumal sepsal smutný příběh „Z prvních obětí války“: „Roku 1914 byl v Nedvědici na letním bytě klavírní virtuos František Faměra, nejnadanější odchovanec profesora Jiránka z pražské konzervatoře, jenž byl přímým žákem Smetanovým. Faměra mimo samostatné koncerty obvykle doprovázel na uměleckých cestách houslového mistra Františka Ondříčka. V prvních dnech válečných příprav seděli jsme s milým hostem ve vile u Vendolských (dnes vila Sudova - pozn. redakce), když noviny přinesly zprávu, že je mobilizován IV. armádní sbor a s ním 28. pěší pluk, v němž sloužil Faměra. Bylo po zábavě a krásná herecká tvář Faměrova náhle zbledla a celá se zachvěla. Ze smutných očí vytryskly mu slzy a v bolestné předtuše zašeptal: „Já se nevrátím...“ Ráno odjížděl do války člověk vysokých uměleckých kvalit jako obvyčejný voják a více se nevrátil. Padl hned v těch prvních bojích a je pochován na ústředním hřbitově v Krakově. Z nedvědických jeho přátel zámečník Bedřich Jokl chodíval tam na jeho hrob a my ostatní naň teskně vzpomínáme. České umění ztratilo v něm velkého syna.“

(Pokračování popisu událostí I. světové války v Nedvědici v příštím čísle Zpravodaje)

Jiří Šmíd

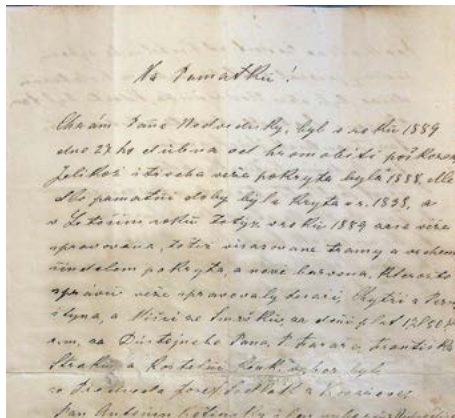
PAMĚTNÍ LISTINY V MAKOVICI KOSTELA SV. KUNHUTY

Pokračujeme ve zveřejňování textů pamětních listin, uložených v tzv. makovici věže kostela sv. Kunhuty v Nedvědici. Tentokrát přinášíme upravený opis druhé listiny z roku 1889.

Na Památku!

Chrám Páně Nedvědický byl roku 1889 dne 27. dubna od hromobití poškozen. Jelikož střecha věže pokryta byla 1888, dle památní doby byla pokryta v r. 1888, a v letošním roku 1889 zase věž spravována, totiž vysazované trámy a vrchem šindelem pokryta a nově barvena, kteroužto správu věže spravovali tesaři Chytrý z Pernštýna a Mířci ze Smrčku za denní plat 1 zl. 50 kr. r. m. Za důstojného Pana faráře Františka Straky Kostelní konk. výbor byl: co předseda Josef Sedlák z Kovářové, pan Antonín Kotinský člen výboru z Nedvědice, pan Jan Hulák člen výboru ze Smrčku, patronátní reprezentant pan Strya ředitel u velkostatku na Pernštýně. Také v tomto roku daný hromosvod od pana Kujicha mechanika z Brna, štanu a bání spravoval zámečník pan František Vendolský z Nedvědice. Na tyto správy se dostalo z Pojišťovacího fondu z Terstu 450

zl. r. m., od Náboženského fondu z Terstu 206 zl. 16 kr. Však ale správa v roku 1888 stála 800 zl. 80 kr., na tuto správu pro rok 1888 darovalo vysoké c. k. Místodržitelství 209 zl. 17 kr. Však ale na žádost od Kostelního výboru hodiny převzal Kostelní výbor co Kolatorní, dříve byly obce Nedvědice, kde byl:

Ukázka textu listiny z roku 1889

Foto: Antonín Špaček

p. Vincenc Svoboda starosta v Nedvědici
p. František Hošek radní

p. Antonín Kotinský radní
p. Josef Sedlák starosta z Kovářové
p. Jan Patloka starosta ze Smrčku
p. František Smolík z Býšovce
p. Ján Hájek starosta z Chlívského
p. Antonín Pavelka z Čepího
p. Strya starosta z Pernštýna.
Místní školní rada:

pan Jan Kutta co nadučitel
pan Antonín Kheil co učitel
paní slečna učitelka Aloissie Glötzlová
co předseda šk. pan Vincenc Svoboda
pan Jan Hulák ze Smrčku výbor
pan Antonín Kotinský výbor
pan Josef Nedoma výbor
pan Jan Hájek výbor
pan František Dufek výbor

Opravu obrazu a oltáře, které byly následkem hromobití poškozeny, provedl pan Svítal, malíř a pozlacovač z Nového Města. Křížová cesta byla zbudovaná od dobrodinců v roku 1888 za cenu 400 zl. a svícny kus 24 zl.

Ráčíž nám, o Bóže, naši práci požehnati
V Nedvědici dne 19. října 1889

Josef Sedlák, předseda
Antonín Kotinsky, výbor

Upravil Antonín Špaček

VYSLOUŽILÉ ÚSPORNÉ ŽÁROVKY PATŘÍ DO SBĚRNÝCH NÁDOB, ABY NEZAMOŘILY ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Pokud úsporné žárovky skončí v odpadu místo ve specializované sběrné nádobě, představují ekologickou hrozbu. Obsahují totiž malé množství toxické rtuti. Podle odhadu jí ročně skončí na skládkách desítky kilogramů.

„Úsporky“ do koše nepatří

Když doslouží klasická wolframová žárovka, obvykle putuje do koše. V domácnostech však „wolframky“ postupně nahrazují úsporné zdroje: zejména úsporné kompaktní či lineární zářivky. Ty ale obsahují velmi malé množství toxické rtuti. Vydrží svítit mnoho let a spotřebují až o 90 % méně elektřiny než klasické žárovky. Když ale doslouží, nesmějí se vyhodit do koše, je potřeba odevzdat je k odborné recyklaci, kterou zajišťuje kolektivní systém EKOLAMP. EKOLAMP v rámci zpětného odběru zdarma sbírá a recykluje nejen světelné zdroje, ale i průmyslová svítidla.

Při náhodném rozbití zářivky stačí místnost dobře provětrat, střeby zamést a odvézt do sběrného dvora.

„Při ukládání většího množství úsporných světelných zdrojů na skládkách komunálního odpadu dochází k unikům rtuti do ovzduší nebo do půdy a vody,“ vysvětluje Matěj Man z organizace Arnika. Vyšší koncentrace rtuti mohou znečistit půdu i vodu, v níž se rtuť může transformovat do organické formy, která je obzvláště nebezpečná pro nervovou soustavu.

Kam s nefunkčními úspornými zářivkami

Vysloužilé zářivky je třeba odnést do sběrného dvora, nejbližší prodejny elektrů či do takzvaných malých sběrných nádob, kterých EKOLAMP rozmístil již více než 1700 a každý rok přibývají další. Nacházejí se v obchodních centrech, úřadech a řadě firem. Více informací o rozmístění sběrných nádob a správné likvidaci úsporných žárovek se dovíte na www.ekolamp.cz.

Městys Nedvědice má malou sběrnou nádobu umístěnou na radnici a ve vestibulu obchodního domu.

Kariérní poradenství

Hledáte práci?
Potřebujete zvýšit svou
kvalifikaci? Nebo vaše
momentální zaměstnání

**CENTRUM
VZDĚLÁVÁNÍ VŠEM**

není to pravé a poohlížíte se po jiném uplatnění? Sháníte praxi? Nebo zkrátka jen chcete profesní změnu a nevíte jak na to? Konzultanti Centra vzdělávání všem, které můžete kontaktovat a poté bezplatně navštívit v Brně - Bosonohách a také v Hodoníně, vám mohou v každé z těchto situací poradit. Centrum vzdělávání všem totiž zcela zdarma nabízí zájemcům kariérní poradenství a informace týkající se kurzů a rekvalifikací i trhu práce v celém Jihomoravském kraji. Pomoci si sám nebo mít k ruce odbornou pomoc je totiž pořádný rozdíl. „Každý zájemce nás může kontaktovat a domluvit si osobní schůzku. Na ní nejprve zmapujeme jeho situaci a vyhlídky,“ popisuje kariérní poradkyně Martina Ježková standardní průběh bezplatných konzultací, které lidé mohou absolvovat jednorázově nebo spolupracovat i dlouhodobě. „Obracejí se na nás ti, kteří nemohou najít práci, chodí po pohovorech, ale bez úspěchu, protože neví, co dělají špatně. Často spolupracujeme i s absolventy, kteří se po škole snaží uplatnit. Přicházejí i ženy po rodičovské dovolené nebo lidé, kteří už pracují, ale v současném zaměstnání nejsou spokojeni,“ představuje Martina Ježková některé klienty, kteří se na Centrum vzdělávání všem obracejí,

a dodává: „Zaměstnání vám sice přímo nenajdeme, ale odborně poradíme a pomůžeme se zorientovat na pracovním trhu třeba v oborech, které jsou momentálně žádané.“

Databáze kurzů

Do Centra vzdělávání všem si kromě rady ohledně práce můžete přijít i vybrat kurz nebo rekvalifikaci. Aktuálně má volně dostupná databáze na www.vzdelavanimsem.cz více než dva tisíce nabídek od vzdělavatelů z celého kraje. „Častým předpokladem pro uplatnění nebo změnu profese je i to, že na sobě člověk sám zapracuje, že se bude rozvíjet. Zaměstnavatelé preferují aktivní lidi,“ říká odborná konzultantka Dana Sklenářová. „Absolvováním kurzu se tak můžete vydat nejen jiným profesním směrem, ale zvýšit i svou hodnotu pro současného zaměstnavatele,“ upozorňuje. Získejte tedy již nyní náskok před ostatními - využijte podzim pro svůj rozvoj. Lidé z Centra vzdělávání všem vám v tom mohou výrazně pomoci.

Centrum vzdělávání všem

kariérní poradenství a databáze kurzů, rekvalifikací

www.vzdelavanimsem.cz

Telefon: 547 215 588

E-mail: info@vzdelavanimsem.cz

Pracoviště SŠŠR Brno - Bosonohy, Pražská 38b
nebo Hodonín, Kasárenská 4

S NÁMI JE VÝMĚNA KOTLE A BOJLERU BEZSTAROSTNOU REALITOU!

ENBRA

Více než **20 let zkušeností**
a stovky spokojených zákazníků.

Přemýšlíte o novém topení?

Rádi Vám připravíme cenovou nabídku na výměnu kotle a bojleru, staré zařízení demontujeme, nainstalujeme nové, na které od nás dostanete až 5 let záruku!

Nezmeškejte svou příležitost a využijte akční ceny na kompletní dodávku a montáž.

Ceny již od 45 000,-Kč bez DPH.

ENBRA, a.s., Popuvky 404, 664 41 Troubsko

Váš obchodník: Patrik Prokeš - vedoucí zakázkového oddělení

M 731 534 766 E prokes@enbra.cz

www.enbra.cz

„ZPRAVODAJ“ - vydává: Městys Nedvědice, www.nedvedice.cz

Evidován pod číslem MK ČR E 17302

Redakcí je pověřena historická komise, odpovědní redaktoři: Dr. Jiří Šmíd, Ing. Antonín Špaček

Radou a pomocí přispělí: Mgr. Iva Prokůpková, Mgr. Petr Vejrosta

Redakční rada si vyhrazuje právo výběru příspěvků, nevyžádané příspěvky se nevracejí.

Vychází čtyřikrát ročně nákladem 800 ks.

Tisk: ECHTMANN, s.r.o., Kubova 1788/23, 621 00 Brno

Adresa redakce: Úřad městyse Nedvědice, 592 62 Nedvědice 42, tel.: 566 566 132, 602 754 739

e-mail: zpravodaj@nedvedice.cz

Uzávěrka příspěvků do čísla 4/2014 je 25. 11. 2014